

notitie

aan: Stewardship Real Estate B.V. t.a.v. de heer T. Dijkstra
van: Haico van der Burgt & Dimphina Riemer
datum: 9 januari 2017
kenmerk: 15025
betreft: **Natuurtoets flora en fauna Landgoed Groot Zonneoord - aanvulling Wet natuurbescherming**

aanleiding

Ecologisch adviesbureau ECOquickscan heeft een natuurtoets uitgevoerd voor Landgoed Groot Zonneoord. In deze natuurtoets zijn de voorgenomen ingrepen getoetst aan de natuurwetgeving; Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Met ingang van 1 januari 2017 worden deze drie wetten vervangen door de Wet natuurbescherming. In de voorliggende notitie zijn de beoogde ingrepen zoals beschreven in de natuurtoets (Burgt, H.H.J. van der, Natuurtoets flora en fauna Landgoed Groot Zonneoord. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2016) getoetst aan de Wet natuurbescherming.

wet natuurbescherming

De nieuwe Wet natuurbescherming vervangt zoals gezegd drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Natuurbeschermingswet 1998 zorgt voor de bescherming van (natuur)gebieden, de Flora- en faunawet regelt de bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten en de Boswet reguleert de bosstanden.

gebiedsbescherming

De bescherming van de Natura 2000-gebieden is gebaseerd op internationale verplichtingen, Habitat- en Vogelrichtlijn. Deze richtlijnen zijn niet gewijzigd, de toetsing van Natura 2000-gebied wordt onder de Wet natuurbescherming op dezelfde manier verricht als onder de Natuurbeschermingswet 1998. De enige wijziging is het vervallen van de Beschermde natuurmonumenten, deze zijn niet meer beschermd onder de nieuwe wet.

soortenbescherming

Onder de nieuwe wet is er een verandering van de lijsten met beschermde soorten. Zo zijn er soorten die nu beschermd zijn en onder de nieuwe wet niet en andersom. Ook de beschermingsstatus wijzigt van de soorten. Waar de Flora- en faunawet onderscheid maakt in 'vogels' en 'tabel 1, 2 en 3-soorten' kent de Wet natuurbescherming 'internationaal beschermde soorten' en 'nationaal beschermde soorten'. Van de nationaal beschermde soorten kan de beschermde status per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen aan (algemeen voorkomende) soorten.

boswet

De regels van de huidige Boswet zijn grotendeels onveranderd opgenomen in de Wet natuurbescherming. Zo zijn de 'bebouwde kom Boswet', melding en herplantplicht hetzelfde. Wel is er een aantal vrijstellingen opgenomen van de herplantplicht, zoals bij maatregelen opgenomen in een ontheffing of vergunning, via een goedgekeurde gedragscode of bij het leveren van een bijdrage aan de Natura 2000-instandhoudingsdoelen.

toetsing ontwikkelingen Landgoed Groot Zonneoord - Wet natuurbescherming

In de natuurtoets is onderscheid gemaakt in de drie gebieden waar ingrepen zijn voorzien; voormalig SOMA-terrein, Wouterspark en Zonneoordlaan 17. Voor deze gebieden is in de natuurtoets de toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en Boswet uitgevoerd. Onderstaand is de toetsing, waar nodig aangevuld, aan de Wet natuurbescherming opgenomen.

Wet natuurbescherming - Natura 2000-gebieden

Zoals gezegd is de bescherming van Natura 2000-gebieden, waaronder het Natura 2000-gebied 'Veluwe' onder de Wet natuurbescherming niet anders als onder de Natuurbeschermingswet 1998. De beoordeling van effecten van de voorgenomen inrichtingsmaatregelen op het Natura 2000-gebied 'Veluwe' blijft ongewijzigd van kracht. De conclusies in de natuurtoets blijven dan ook ongewijzigd.

Wet natuurbescherming - houtopstanden, hout en houtproducten

De Wet natuurbescherming is van toepassing indien het kap betreft van houtopstanden gelegen buiten de bebouwde kom, een oppervlakte grond beslaat van 10 are of meer of een bomenrij van meer dan 20 bomen (uitzonderingen daar gelaten). Op het verbod op het (gedeeltelijk) vellen van houtopstanden zijn enkele uitzonderingen zoals: dunnen of indien houtopstanden worden geveld indien wordt bijgedragen aan de realisatie van Natura 2000-doelen.

voormalig SOMA-terrein

In de natuurtoets is in paragraaf 3.2.3 de toetsing aan de Boswet opgenomen. In deze paragraaf is onderscheid gemaakt in het kappen van een enkele boom voor het maken van wandelpaden, het verbinden van open terrein en het kappen van bos ten gunste van de ontwikkeling van open heideterrein.

Voor het kappen van een enkele boom blijft staan dat de Wet natuurbescherming hierop niet van toepassing is. De boomkroonprojectie blijft behouden en bij het bepalen van het wijken van bomen worden rekening gehouden met de kwaliteit van de boomopstand ter plekke. Het kappen van deze bomen valt onder het dunnen van een houtopstand. Dit is ongewijzigd ten opzichte van de Boswet.

Het kappen van bos om open terrein met elkaar te verbinden en om open heideterrein te creëren draagt bij aan de Natura 2000-doelstellingen. In paragraaf 3.2.1 van de natuurtoets is het volgende opgenomen:

"Het kappen van bestaand bos ten behoeve van het verbinden van de open terreindelen (potentiële heideterreinen) heeft een positief effect. De terreinen worden groter en daarmee robuuster en meer geschikt voor de aangewezen broedvogels. Het verbinden van heideterrein is ook een van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied 'Veluwe'. Het (optioneel) kappen van jong dennenbos voor het maken van meer open terrein biedt mogelijkheden voor de ontwikkeling van de habitattypen 'droge heiden' (H4030) en 'heischrale graslanden' (H3230). Voor deze habitattypen geldt een uitbreidingsdoelstelling. Het vergroten van het areaal van het habitatype 'droge heiden' (H4030) is ook een van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied 'Veluwe'. De ontwikkeling van open terreindelen (potentiële heideterreinen) kan ook een positieve bijdrage leveren aan het leefgebied de diverse vogelrichtlijnsoorten zoals de draaihals en tapuit die van dit habitat gebruik maken. De terreindelen die open gemaakt worden bestaan uit jong dennenbos (10 - 15 jaar jong); deze delen vormen door het ontbreken van (staand) dood hout geen onderdeel van het leefgebied (geen foerageerfunctie) van de zwarte specht."

De ontwikkeling van habitattypen 'droge heiden' (H4030) en 'heischrale graslanden' (H3230) met de daarbij behorende broedvogels (en andere soorten) op de bestaande en nieuwe open terreindelen kan een positieve bijdrage leveren aan de uitbreidingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied."

Geconcludeerd mag worden dat het kappen van de houtopstanden een bijdrage levert aan de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen en het verbod op 'het vellen van deze houtopstand zonder het doen van een melding en compensatie' is hier niet aan de orde. De provincie bevestigt dat overigens nog eens in de door haar opgestelde ontwerp-Omgevingsverordening. De ontwerp-Omgevingsverordening is soepeler dan de wet om een ontheffing te krijgen van de herplantplicht. In artikel 3.7.7.4 onder a van de ontwerp-Omgevingsverordening is aangegeven dat ontheffing van de plicht tot herplant kan worden verkregen indien deze plaatsvindt ten behoeve van de ontwikkeling van natuurwaarde. En andere mogelijkheid is opgenomen in artikel 3.7.7.6 1^e lid onder a. Hierin staat 'wanneer de te vellen houtopstand wordt vervangen door heide, schraalland, een poel of een biotoop voor bijzonder planten'. Beide gronden zijn voor het kappen van de houtopstanden van toepassing. Compensatie van de te vellen houtopstanden is niet aan de orde.

Wouterspark

In de natuurtoets is in paragraaf 4.2.3 de toetsing aan de Boswet opgenomen. Omdat binnen de voorgestelde inrichtingsmaatregelen geen bomen worden gekapt is de Boswet (en ook de nieuwe Wet natuurbescherming voor het onderdeel houtopstanden, hout en houtproducten) niet aan de orde.

Zonneoordlaan 17

In de natuurtoets is in paragraaf 5.2.3 is toetsing aan de Boswet opgenomen. Ten behoeve van de voorgenomen bouwplannen gaan bomen verloren. Het parkachtige bos blijft verder behouden. Het kappen van deze bomen valt onder de Boswet en is meldingsplichtig. Onder de Boswet is een regel opgenomen dat een kapmelding en herplantplicht niet aan de orde is, indien de kap plaatsvindt in het kader van een goedgekeurd bestemmingsplan. In de Wet natuurbescherming is dit artikel niet opgenomen, echter de provincie Gelderland heeft deze regel terug laten komen in de ontwerp-Omgevingsverordening in artikel 3.7.7.6 1^e lid onder c (ontheffing herplantplicht op een andere grond); de houtopstand geveld wordt ter uitvoering van een ruimtelijk ingreep in overeenstemming met een onherroepelijk bestemmingsplan.

In de visie op het gebied Zonneoordlaan 17 is ingegaan op het onderdeel 'natuur en ecologie', het naar aanleiding daarvan gemaakte inrichtingsplan is hierop gebaseerd. In het inrichtingsplan worden de kernkwaliteiten van het Gelders natuurnetwerk (GNN en GO) versterkt. Het inrichtingsplan maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan. Wanneer het bestemmingsplan goedgekeurd en onherroepelijk is, geldt een vrijstelling van de meldingsplicht en compensatieplicht.

Wet natuurbescherming - soorten

voormalig SOMA-terrein

In de natuurtoets is melding gemaakt van een waarneming van rode bosmier in 2007. Deze is tijdens het onderzoek niet meer waargenomen. De rode bosmier is met ingang van 1 januari 2017 niet meer beschermd.

De overige voorkomende algemene soorten, die nu onder lijst 1 van de Flora en faunawet vallen, vallen met ingang van 1 januari 2017 onder nationaal beschermde soorten. Voor deze algemeen voorkomende heeft de provincie in haar ontwerp-Omgevingsverordening (de Omgevingsvergunning is nog niet definitief vastgesteld) een vrijstelling opgenomen. Van de algemeen voorkomende soorten is alleen de mol onder de Wet natuurbescherming niet meer beschermd. De uit te voeren inrichtingsmaatregelen hebben, ook onder de Wet natuurbescherming, geen negatief effect op de (mogelijk) aanwezige soorten. De uit te voeren (beheer)werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Effecten op (mogelijk) aanwezige soorten kunnen zo worden voorkomen. Werken volgens een goedgekeurde gedragscode blijft ook mogelijk onder de nieuwe wet. Voor reeds goedgekeurde gedragscodes onder de Flora- en faunawet geldt een overgangsregeling. De gedragscode 'bosbeheer' is geldig tot 1 november 2017 en de gedragscode 'natuurbeheer' geldt tot de goedkeuring van de nieuwe gedragscode. De conclusies in de natuurtoets blijven van kracht.

Wouterspark

De voorkomende algemene soorten, die nu onder lijst 1 van de Flora en faunawet vallen, vallen met ingang van 1 januari 2017 onder nationaal beschermde soorten. Voor deze algemeen voorkomende heeft de provincie in haar ontwerp-Omgevingsverordening een vrijstelling opgenomen. Van de algemeen voorkomende soorten is alleen de mol onder de Wet natuurbescherming niet meer beschermd.

Voorafgaand aan het slopen van de twee houten gebouwen dient onderzoek plaats te vinden naar het gebruik van deze gebouwen door steenmarter, boommarter, eekhoorn en vleermuizen. Het resultaat van dit onderzoek dient, voorafgaand aan de sloop, voorgelegd te worden aan de gemeente Ede. Deze conclusies blijft ook onder de Wet natuurbescherming ongewijzigd van kracht.

De overige uit te voeren inrichtingsmaatregelen hebben geen negatief effect op de (mogelijk) aanwezige soorten. Deze (beheer)werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Effecten op (mogelijk) aanwezige soorten kunnen zo worden voorkomen. Voor goedgekeurde gedragscodes geldt een overgangsregeling.

De conclusies in de natuurtoets blijven van kracht.

Zonneoordlaan 17

Uit de natuurtoets blijkt dat in de te ontwikkelen delen geen (strikt) beschermde soorten voorkomen. Wel komen soorten van lijst 1 (Flora- en faunawet) voor. Deze voorkomende algemene soorten vallen met ingang van 1 januari 2017 onder nationaal beschermde soorten. Voor deze algemeen voorkomende heeft de provincie in haar ontwerp-Omgevingsverordening een vrijstelling opgenomen. Van de algemeen voorkomende soorten is alleen de mol onder de Wet natuurbescherming niet meer beschermd.

De conclusies in de natuurtoets blijven van kracht.

nieuwe beschermde soorten Wet natuurbescherming

Binnen de Wet natuurbescherming zijn ook enkele nieuwe soorten beschermd. De grootste veranderingen betreft de soortgroepen vaatplanten, dagvlinders en libellen. Ondanks dat de soorten nieuw zijn, zijn in gedragscodes deze soortgroepen wel opgenomen. Indien gewerkt wordt conform goedgekeurde gedragscodes, zoals voor het voormalig SOMA-terrein en Wouterspark, worden geen negatieve effecten verwacht op eventueel aanwezige soorten onder de Wet natuurbescherming. Op de locatie Zonneoordlaan 17 worden op basis van de aanwezige habitats geen van nieuwe beschermde soorten verwacht; deze soorten staan veelal op de rode lijst (bedreigde soorten) en zijn gebonden aan bijzondere habitats.

conclusie Wet natuurbescherming toetsing ontwikkelingen Landgoed Groot Zonneoord

De Wet natuurbescherming die met ingang van 1 januari 2017 van kracht is, heeft geen invloed op de conclusies zoals deze in de natuurtoets zijn gedaan.